Cena numeru 1 złoty

GŁOS NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny

Nr. 226 Częstochowa, wtorek 13 listopada 1945 r. Rok I.

Bomba atomowa pod kontrolą międzynarodową

Rozmowy Truman-Attlee

LONDYN (Antena wł.) — Po 24-ch godzinach od chwili opuszczenia terenu Wielkiej Brytanii premier Attlee rozpoczął rozmowy z prezydentem Stanów Zjednoczonych Trumanem.

Prez. Truman wydał w Waszyngtonie wielki bankiet na cześć premiera Attlee i Mackenzie Kinga, premiera kanadyjskiego.

Rozpoczęte przez prezydenta Trumana i premiera Attlee obrady mają znaczenie historyczne, prowadzone są w atmosferze konkretnej i celowej **i dotyczą przede wszystkim spraw bomby atomowej.**

Dalszy ciąg rozmów prowadzony będzie na pokładzie jachtu Trumana na rzece Potomac.

W dniu wczorajszym prez. Truman wygłosił krótkie oświadczenie, w którym podkreślił, **że rząd Stanów Zjednoczonych sformułował w ten sposób zasady polityki zagranicznej, by podpisać się pod nią mógł cały naród, a nie tylko jedna partia, podobnie jak w Wielkiej Brytanii cały naród popiera politykę rządu, bez względu na to, kto ma większość w gabinecie. Obecnie zaś trzeba prowadzić taką politykę, by była ona polityką wszystkich narodów.**

W bezpośrednim otoczeniu premiera Attlee znajduje się gen. Graws, dr. Bush, lord Halifax — ambasador Wielkiej Brytanii w Stanach Zjednoczonych, sir John Anderson, generał Wilson i generał Soimmervill. Ze strony amerykańskiej kongresman

•

LONDYN (Antena wł.) — W dniu wczorajszym premier Attlee przedłożył prezydentowi Trumanowi propozycje W. Brytanii w sprawie poddania kontroli międzynarodowej nie tylko wynalazków w dziedzinie energii atomowej, ale również wszelkich innych wynalazków, które mogą być wykorzystane dla celów wojskowych. **Stany Zjednoczone, Wielka Brytania i Kanada przekażą Radzie Bezpieczeństwa, wyłonionej przez Organizację Narodów Zjednoczonych kontrolę nad badaniami oraz produkcją energii atomowej.** Stanowisko premiera Attlee jest popierane przez premiera kanadyjskiego Mackenzie King. **Wszystkie inne państwa zostaną zobowiązane do zawiadamiania o wszelkich osiągnięciach swoich uczonych w dziedzinie energii atomowej.**

Oficjalne sprawozdanie Wielkiej Brytanii w kwestii energii atomowej skierowane zostało do amerykańskiego Kongresu. Premier Attlee odbył naradę ze swoim otoczeniem i obecnie opracowuje przemówienie, jakie ma wygłosić wobec Kongresu.

Propozycje swoje przedstawił Attlee prezydentowi Trumanowi podczas przejażdżki jachtem. Szczegóły konferencji nie są wiadome, jednak **dziennikarze amerykańscy przypuszczają, że projekt angielski dotyczy przede wszystkim wymiany wszystkich tajemnic ostatnich badań naukowych i osiągnięć w dziedzinie wynalazków, posiadających zastosowanie dla celów wojskowych.** Według projektu **Stany Zjednoczone, Wielka Brytania, ZSRR i Francja mają się zobowiązać do wymiany wszelkich odkryć technicznych w dziedzinie wojskowej. Wymiana powyższa zobowiązywać będzie wszelkie inne państwa, wchodzące w skład Organizacji Narodów Zjednoczonych.**

W projekcie premiera Attlee W. Brytania zwraca się do ZSRR, aby wysunął on swoje żądania w sprawie bezpieczeństwa.

O ile Stany Zjednoczone zgodzą się na propozycję Wielkiej Brytanii, spodziewane jest bliskie spotkanie Wielkiej Trójki.

Celem propozycyj angielskich jest rozwiązanie dwóch problemów politycznych, a mianowicie zwalczenie nieufności pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i Wielką Brytanią z jednej strony a Związkiem Radzieckim z drugiej oraz zażegnanie niepokoju, jaki budzi w świecie niebezpieczeństwo bomby atomowej.

Gen. Patterson otrzymał ostatnio nowy projekt w dziedzinie unowocześnienia broni powietrznej. Projekt dotyczy statków powietrznych, które poruszałyby się poza okręgiem atmosfery ziemskiej. Konstrukcja takich statków ma być już osiągalna. Statki te poruszałyby się z ogromną szybkością, dochodzącą do 5.000 km na godzinę.

Nowy rząd węgierski

WARSZAWA (Antena wł.) — Na Węgrzech powstał w wyniku wyborów rząd koalicyjny powołany przez premiera Zsoltana Tildy. W gabinecie Tildego 7 tek przypadło drobnym właścicielom rolnym, 3 teki otrzymali komuniści, 3 teki socjaliści, 1 tekę narodowa partia chłopska.

WYBORY W JUGOSŁAWII

WARSZAWA (Antena wł.) — Dziś zostana podane do wiadomości ogólnej wyniki wyborów przeprowadzonych w Jugosławii. Według dotychczasowych doniesień wczoraj do godziny 12-ej głosowało 80% uprawnionych do głosowania, do godz. 17-ej zaś 90 do 100%. Najliczniej i najwcześniej głosowała Czarnogóra i Macedonia. Serbowie głosowali w 80%, Chorwaci, Macedończycy i inni w 90%. Miasta Lublana i Belgrad głosowały w 90%.

Wszyscy kandydaci do Zgromadzenia są członkami partii gen. Tito, ponieważ opozycja nie wystawiła żadnej listy.

Ogólna liczba uprawnionych do głosowania wynosi 8 milionów.

5-ciu niemców

zawisło na szubienicy

LONDYN. — Korespondent agencji Reutera donosi z terenu Niemiec, że w Darmstacie odbył się proces przeciwko 5-ciu niemcom, **oskarżonym o to, że w kwietniu 1944 roku zamordowali 6-ciu lotników amerykańskich, zmuszonych do lądowania na spadochronach.**

W wyniku przeprowadzonej rozprawy **niemcy ci skazani zostali na karę śmierci.** Nazwiska ich są następujące: Joseph Seipel, Joseph Opel, Theodor Wüst, Philip Göttlich i Joseph Hartkin.

W dniu wczorajszym wyrok przez powieszenie został wykonany na dziedzińcu więzienia w Darmstacie.

W Duisburgu, w strefie brytyjskiej, po raz pierwszy wprowadzeni zostali na urząd niemieccy radni miejscy. Opinia niemiecka przyjęła tę wiadomość jako pierwszy krok do demokratyzacji przedstawicielstw komunalnych.

Chleb, wypiekany w Berlinie, zawiera ½ część pszenicy i ¾ części żyta. Cena jego została obniżona z 70 na 60 fenigów.

ARESZTOWANIE SEKRETARKI RIBBENTROPA

LONDYN (PAP). — Agencja Reutera donosi, że sekretarka byłego hitlerowskiego ministra spraw zagranicznych Ribbentropa Grete Mueller, została aresztowana w Wiesbaden przez sojusznicze władze wojskowe. Będzie ona zeznawała jako świadek oskarżenia podczas procesu przeciwko Ribbentropowi w Norymberdze.

DYRYGENT MONACHIJSKIEJ OPERY — KNAPPERBUSCH AGENTEM HITLEROWSKIM

BERLIN (PAP). — Sojusznicza agencja prasowa w Niemczech podała do wiadomości, iż b. dyrektorowi opery państwowej w Monachium, słynnemu dyrygentowi niemieckiemu Knapperbuschowi odebrane zostało prawo koncertowania w amerykańskiej strefie okupacyjnej. Jak bowiem stwierdzono, Knapperbusch mimo, że nie należał do niemieckiej partii narodowo-socjalistycznej, uprawiał zarówno w kraju, jak i zagranicą, propagandę hitlerowską.

OBROŃCA KRUPPA WNOSI O ODŁOŻENIE ROZPRAWY

LONDYN (PAP). — Agencja Reutera donosi, że Trybunał Międzysojuszniczy do spraw przestępców wojennych w Norymberdze zbierze się 14 listopada celem rozpatrzenia wniosku obrońcy Kruppa von Bohlen-Halbach o odroczenie jego sprawy z powodu złego stanu zdrowia oskarżonego. Trybunał wyznaczył komisję lekarską, która udała się do Salzburga, celem zbadania oskarżonego i przedstawiła po powrocie sprawozdanie, z którego wynika, że Krupp von Bohlen jest częściowo sparaliżowany i stracił mowę.

BERLIN (PAP). — 11 adwokatów niemieckich będzie broniło głównych przestępców wojennych w Norymberdze. Oświadczyli oni, że wobec objętości materiału jest dla nich wszystko jedno, czy będą mieli 10 dni, czy 2 lata do przygotowania obrony i są zdania, że proces nie powinien być odroczony. Hess, co do którego stanu umysłowego zdania są podzielone, oświadczył, że jest duchowo przygotowany, aby stanąć przed sądem, chociaż twierdzi, że nie pamięta z czasów, kiedy współpracował z Hitlerem.

SYTUACJA W INDIACH HOLENDERSKICH

LONDYN (Antena wł.) — Agencja Reutera donosi, że w Batawii miały miejsce ostre krótkie walki.

W Surabaya wojska brytyjskie opanowały już 1/3 miasta i zaprowadziły porządek.

Holenderska agencja prasowa komunikuje, że walki w Surabaya zakończyły się wczoraj. Zajęty został sztab indonezyjskich powstańców. Brytyjskie samoloty zrzuciły tylko kilka bomb.

Ciężkie walki w Indochinach

LONDYN, (PAP). — Agencja Reutera donosi, że na płd. zachód od Saigonu rozgorzały ciężkie walki pomiędzy wojskami francuskimi a oddziałami powstańców, uzbrojonymi w działa japońskie. Wojska francuskie wprowadziły do walki czołgi i zażądały pomocy artylerii brytyjskiej.

WYSŁANNIK USA DO BUŁGARII Z WIZYTĄ U MOŁOTOWA

LONDYN (PAP). — Agencja Reutera donosi, że specjalny wysłannik USA do Bułgarii Mark Ederidge wyjechał do Moskwy, gdzie odbył konferencję z ludowym komisarzem do spraw zagranicznych Mołotowem.

Reparacje wojenne

PARYŻ (Antena wł.) — W pałacu luksemburskim w Paryżu toczą się obrady konferencji w sprawie reparacyj wojennych. W konferencji udziału nie bierze ZSRR, którego pretensje w wysokości 25 proc. ogólnej masy reparacyj zostały już uznane. W konferencji nie uczestniczy również Polska, która odszkodowania z tytułu strat poniesionych w czasie wojny otrzymuje za pośrednictwem ZSRR.

Konferencję otworzył min. Bidault. Pierwsze posiedzenie odbyło się jawnie, następne będą tajne niemniej ściśle jak obrady pięciu ministrów.

Spory jakie mogą zajść pomiędzy państwami zainteresowanymi w kwestii reparacyj przy rozdziale obiektów przemysłu niemieckiego rozstrzygać będzie Międzysojusznicze Biuro do spraw reparacyj, z siedzibą w Paryżu. Odwołania od orzeczeń Biura rozpatrywać będzie Międzysojusznicza Komisja do spraw reparacyj urzędująca w Berlinie.

Specjalnie powołani eksperci rozsądzą, czy odszkodowania mają być realizowane tylko w maszynach i urządzeniach przemysłowych, czy też realizacja ich może nastąpić również w pieniądzach i wyprodukowanym już towarze.

POŻYCZKA AMERYKAŃSKA DLA BELGII

LONDYN, (PAP). — Minister belgijski Paul Kronacker udzielił informacji korespondentowi Agencji Reutera na temat swojej podróży do USA. Minister oświadczył, że Belgia otrzymała od Stanów Zjednoczonych długoterminową pożyczkę w wysokości 100 milionów dolarów. Osiągnięto także zadawalające porozumienie przy rozwikłaniu zobowiązań belgijskich wynikających z transakcyj z ustawy o „Pożyczce i Dzierżawie".

—o—

STRATY BRYTYJSKIE

LONDYN (PAP). — Podano oficjalnie, że ogólna liczba strat brytyjskich w czasie wojny, obejmująca całe imperium, siły zbrojne, marynarkę handlową, straż obywatelską i ludność cywilną Zjednoczonego Królestwa, wynosi 1.427.634 ludzi, z czego 532.233 było zabitych, umarło na skutek odniesionych ran lub zaginęło bez wieści.

Spisek przeciw rządowi generała Franco

LONDYN, (PAP). — Jak donosi Agencja Reutera w Madrycie wykryto spisek przeciwko rządowi gen. Franco. Spiskowcy urządzili zasadzkę na samochód ministrów, którzy powracali z posiedzenia rady gabinetowej. Ukryte w lesie karabiny maszynowe ostrzeliwały samochody pod osłoną ciemności. Szef policji madryckiej odbył w tej sprawie konferencję z hiszpańskim ministrem spraw wewnętrznych.

W Barcelonie w czasie koncertu w Palacu Muzyki pojawił się na sali sztandar kataloński. Policji nie udało się schwytać osoby, która wywiesiła sztandar. Wobec tego gubernator cywilny Barcelony Barba skazał towarzystwo śpiewacze „Orfeum Catala" na karę 10.000 pesetów.

DEMONSTRACJE W PORTUGALII

PARYŻ, (PAP). — Agencja Associated Press donosi z Lizbony, że w mieście Oporto odbyły się burzliwe demonstracje przed gmachem gubernatorstwa.

Demonstranci żądali wypuszczenia na wolność 7-miu przywódców ruchu demokratycznego.

STRAJK W ZAKŁADACH FORDA

WASZYNGTON, (PAP). — Robotnicy zakładów Forda należący do Związku Zawodowego pracowników samochodowych wchodzących w skład kongresu Związku Przemysłowego uchwalili przystąpić do strajku, w celu podtrzymania swych żądań 30 proc. podwyżki płac.

CHURCHILL W PARYŻU

LONDYN. — Agencja Reutera donosi, że b. premier Wielkiej Brytanii Churchill mianowany został członkiem francuskiej Akademii Nauk. W niedzielę, Churchill miał udać się do Paryża, gdzie miał wziąć udział w posiedzeniu Akademii.

PO ROZRUCHACH W BUKARESZCIE

BUKARESZT, (Antena wł.) — Rumuński minister spraw wewnętrznych Georgescu oświadczył, że po rozruchach, jakie miały miejsce ostatnio w Bukareszcie aresztowano ponad 30 osób. 11 osób zostało zabitych a 84 odniosło rany. Odpowiedzialność za rozruchy spada na Maniu i Bratianiu, przywódców partyj narodowo-chłopskiej i narodowo-radykalnej.

WYBORY PREZYDIUM KONSTYTUANTY FRANCUSKIEJ

PARYŻ (PAP). — B. przewodniczący tymczasowego Zgromadzenia Konsultatywnego, socjalista Felix Gouin, został 512 głosami przeciwko 22 wybrany przewodniczącym prezydium francuskiego Zgromadzenia Konstytucyjnego. Wiceprzewodniczącymi zostali wybrani: Andre Mercier (komunista), Jacques Duclos (komunista), Henri Teitgen, ojciec ministra sprawiedliwości (republ. ruch ludowy), Paul Pacon (republ. ruch ludowy) oraz Robert Lamel (umiarkowany).

Widma krakowskich pomników

(Korespondencja własna »Głosu Narodu«)

Najeźdźcy hitlerowscy nie cofali się przed żadnym aktem przemocy, nawet jeżeli ofiarą gwałtu miały paść pomniki historii i kultury polskiej, świadkowie długich lat polskiego życia kultury. Z zawziętą pasją teutońską znęcano się nad każdym śladem polskości miast, wyłamując nawet płyty pamiątkowe, niszcząc wszystko, co zrosło się z dziejami jako dowody polskości. Podobnie też postępowali w Krakowie.

Pierwszy zasięg furii niemieckiej runął w tym mieście na granit słynnego pomnika Grunwaldzkiego na placu Matejki. Pomnik ten, dzieło młodego podówczas, bo 32-letniego rzeźbiarza Antoniego Wiwulskiego, wzniesiony został jako dar Ignacego Paderewskiego w pięćsetną rocznicę zwycięstwa pod Grunwaldem w roku 1910. Kraków był wtedy widownią wspaniałych uroczystości, które trwały przez trzy dni, od 15 do 17 lipca i połączone były z ogólnosłowiańskim zlotem Sokołów. Odsłonięcie pomnika odbyło się w ramach niebywałej uroczystości, w obecności wielotysięcznych tłumów.

Ogromny cokół pomnika złożony był z surowych, prawie nieciosanych złomów granitowych, a na szczycie widniała postać króla Jagiełły na koniu. Grupy pobocznych postaci uwidoczniały największe w dziejach polskiego oręża zwycięstwo, jakie naród polski odniósł nad gadem prusactwa.

„Praojcom na chwałę — braciom na otuchę" — taki napis widniał na pomniku, ofiarowanym przez Paderewskiego miastu Krakowowi.

Aktu poświęcenia pomnika dokonał ks. Juliusz Drohojewski, kanonik honorowy kapituły wileńskiej, po czym przemówił Paderewski, wygłaszając m. in. takie zdania:

„Dzieło, na które patrzymy, nie powstało z nienawiści. Zrodziła je miłość głęboka Ojczyzny nie tylko w jej minionej wielkości i obecnej niemocy, lecz i w jej jasnej, silnej przyszłości... Zrodziła je miłość i wdzięczność dla tych przodków naszych, co nie po łup, nie po zdobycz szli na walki pole, ale w obronie dobrej, słusznej sprawy zwycięskiego dobyli oręża".

W grzmocie oklasków, przy burzy okrzyków, w dźwiękach hymnu narodowego spadły płachty zakrywające pomnik, po czym przez całe miasto utworzył się olbrzymi pochód sokoli, z chorągwiami, orkiestrami, któremu towarzyszyły rzesze krakowian i przybyszów ze wszystkich stron Polski. Przyjechali bowiem także Polacy z zaboru rosyjskiego, a nawet niemieckiego, z których wielu miało potem poważne przykrości po powrocie do swych miast, niektórzy więzieni byli, przechodzili przez śledztwo pruskie i narażali się na wiele ciężkich przejść.

Już w kilkanaście tygodni po wkroczeniu do Krakowa niemców ogrodzono pomnik grunwaldzki drewnianymi barierami i zaczęto czynić przygotowania do jego usunięcia. Z początkiem roku 1940 założono ładunki dynamitowe i w ponury dzień zimowy rozsadzono pomnik. Runęły brązowe figury, runął król.

Po wywiezieniu szczątków pomnika, wyrównano plac. Zdawało się, że usunięto pomnik — ale trwał on i trwa wciąż w sercach krakowian, którzy doczekali się drugiego Grunwaldu, współczesnego.

Grupie robotników udało się uratować i przechować przez okres całej okupacji niemieckiej szczątki pomnika, a przede wszystkim miecz Jagiełły. Gdy z końcem stycznia b. r. odbyła się wielka uroczystość na miejscach zburzonych w Krakowie pomników, miecz ten ofiarowano Wojsku Polskiemu. Dzisiaj na miejscu dawnego pomnika leży ten miecz na pozostałych kilku granitach zburzonego pomnika polskiej sławy.

Drugim z kolei pomnikiem, który padł pod pięścią hitlerowską, był pomnik Adama Mickiewicza na Rynku głównym. Myśl uczczenia Mickiewicza pomnikiem na Rynku w Krakowie powstała w ostatnim dziesiątku lat ub. wieku i w ciągu lat wywoływała ożywione dyskusje na temat, jak pomnik powinien wyglądać. Z kilku kolejnych konkursów wyszło wreszcie dzieło T. Rygiera, które postanowiono wznieść jako pomnik na Rynku głównym.

Uroczystości były dwudniowe, 26 i 27 czerwca 1898 roku. O godzinie pierwszej w południe 26 czerwca po mszy w kościele Mariackim odbyło się odsłonięcie pomnika w ramach wielkiej manifestacji, pochodu narodowego, składania wieńców z całej Polski. Wieczorem w teatrze im. Juliusza Słowackiego odegrano uroczysty „Epilog" Rydla i Wyspiańskiego, a na drugi dzień nowoodsłonięty pomnik stał się celem pielgrzymek wielotysięcznych rzesz krakowian i przybyszów z dalszych i bliższych okolic.

Potem przez lat 42 pomnik Mickiewicza był wielokrotnie ośrodkiem różnych uroczystości i manifestacyj narodowych. Jakże często spod stóp jego cokołu przemawiali patrioci polscy różnych ugrupowań, składano tam wieńce, dążyły pielgrzymki z całego kraju. Trwał Mickiewicz nad Rynkiem krakowskim, otoczony z czterech stron figurami wyobrażającymi różne postacie z dzieł wieszcza, aż nadszedł posępny dzień 17 sierpnia 1940 roku. W dniu tym bestia niemiecka, powziąwszy plan przemianowania nazwy prastarego Rynku na „Adolf-Hitler-Platz" postanowiła usunąć pomnik największego polskiego poety i jednej z najwybitniejszych postaci literatury światowej. Dzieła zniszczenia dokonano tego dnia w godzinach południowych. Po zwaleniu bocznych części pomnika runął na bruk Adam Mickiewicz. Łoskot padającego na bruk posągu odbił się ponurym, wstrząsającym echem na Rynku — na chwilę zamarło życie, ale musiało potoczyć się dalej, tymbardziej, że gestapowcy odganiali ludzi gromadzących się na miejscu haniebnej zbrodni. Łoskot ten, ten huk długo w wspomnieniu słyszeli ci, którzy byli świadkami ohydnego faktu. Do 30 sierpnia usunięto cokół i wyrównano bruk.

W kilkanaście dni po wypędzeniu niemców z Krakowa, grupa robotników oddała miastu uratowaną z tego pogromu pomnika — rękę Mickiewicza. To wszystko, co zostało z pomnika.

Symboliczną mają wymowę te dwa szczątki ocalałe z najwięcej znanych pomników krakowskich — miecz Jagiełły i ręka Mickiewicza. Miecz Jagiełły nigdy nie zamarł i skutecznie, w rękach Polaków, z wszystkich stron Europy bił niemca i przyczynił się walnie do jego klęski ostatecznej. Ręka Mickiewicza także była wciąż żywa — pisarze polscy działali podczas okupacji i obecnie nie próżnują w odrodzonej Ojczyźnie, starając się służyć swym piórem dobru całego społeczeństwa.

W roku 1942 nagle władze niemieckie postanowiły usunąć pomnik Tadeusza Kościuszki wznoszący się na bastionie wawelskim od strony ulicy Kanonicznej. Bez powodu — gdyż Wawel splugawiony był już pobytem gubernatorskim od przeszło dwu lat. Ale postanowiono usunąć pomnik Naczelnika w sukmanie tylko dlatego, że zbrodniarze niemieccy nie omijali żadnej okazji zgniecenia, złamania, spoliczkowania duchowego polskości.

Konny pomnik Kościuszki z wyciągniętym ramieniem witał każdego, kto wchodził na Zamek, jakby zapraszając go w obręb największego polskiego sanktuarium historii i sławy. Pomnik ten, dzieło rzeźbiarza L. Marconiego powstał w roku 1900 i stał długie lata w dziedzińcu Straży Pożarnej przy ul. Potockiego, gdyż toczyły się długotrwałe spory, gdzie wybrać pod pomnik ten odpowiednie miejsce. W końcu w r. 1922, dzięki zdecydowanej inicjatywie ówczesnego wiceprezydenta miasta Ostrowskiego, przewieziono pomnik na Wawel, znajdując mu na dawnym bastionie obronnym doskonałe miejsce.

Stał tam Kościuszko na tle Wawelu i Wisły, póki nie padł pod młotem współczesnego Huna.

Poza tymi pomnikami i inne padły: skromny pomnik Aleksandra Fredry przed teatrem im. J. Słowackiego, odnaleziony w rupieciarni teatru i na nowo już dzisiaj postawiony, pomnik Szopena na plantach, pomniki naszych bohaterów i pisarzy w parku Jordana i wiele innych, jak również tablice pamiątkowe, które prusak wyłupał celem zapewnienia sobie szybszej „wiktorii" przez przetopienie ich brązu na armaty...

Widma pomników mówią stale do serc krakowian, którzy wiedzą, że gdy rany Ojczyzny zagoją się, nadejdzie czas i na restytuowanie tych pamiątek w nowej postaci na dawnych ich miejscach.

W. Zechenter.

Pierwsza lista

słowackich zdrajców woj.

(k) Do Pragi przewiezieni zostali już wojenni i polityczni zbrodniarze słowaccy. Na czele ich stoi dr. Józef Tiso, były prezydent słowackiej republiki, Stefan Tiso, były premier rządu słowackiego, Aleksander Mach, b. minister spraw wewnętrznych, Karol Murin i Iwan Murin, kierownicy kancelarii Tiso, dr. Aladar Koczisz, b. sekretarz generalny partii ks. Hlinki oraz dr. Mikołaj Pružinsky, były minister skarbu. Dr. Tuka znajduje się w więzieniu we francuskiej strefie okupacyjnej i będzie również wkrótce wydany Czechosłowacji.

Po przeprowadzeniu dokładnego śledztwa główni wrogowie republiki czechosłowackiej i narodu słowackiego postawieni będą pod sąd.

Prawdziwy znawca narodu niemieckiego lord Vansittart oświadczył oficjalnie w czasie konferencji prasowej, że procesy przeciwko niemieckim zbrodniarzom wojennym postępują bardzo powoli. 23.000 trupów w Belsen jest dostatecznym powodem ku temu, by procesy te zostały przyspieszone.

—o—

SZWECJA ŻĄDA ODSZKODOWAŃ OD RZESZY NIEMIECKIEJ

SZTOKHOLM (PAP). — Na konferencji dla odszkodowań wojennych, która odbywa się w Paryżu, rząd szwedzki wystąpi z żądaniem 2,5 miliona koron odszkodowania za zniszczenia, spowodowane przez niemieckie siły zbrojne wśród lotnictwa i marynarki szwedzkiej.

OŚWIADCZENIE GEN. CLARCA

WIEDEŃ. — Naczelny dowódca amerykańskich sił okupacyjnych w Austrii generał Mark Clarc oświadczył, że w wypadku gdyby w Austrii po przeprowadzonych wyborach utworzony został rząd prawdziwie demokratyczny mogłaby zaistnieć ewentualność zmniejszenia liczebności sojuszniczych sił okupacyjnych.

Omawiając problem wyżywienia, generał podkreślił, że obecnie sytuacja aprowizacyjna w Austrii uległa dość znacznej poprawie. Odnosi się to również do problemu komunikacyjnego, gdyż Rosja Sowiecka nadsyła znaczne ilości materiałów pędnych a Wielka Brytania — węgla.

WŁOCHY GOTOWE SĄ UZNAĆ PRETENSJE JUGOSŁAWII I GRECJI

LONDYN (Antena wł.) — Premier rządu włoskiego Parri wysłał do prezydenta Stanów Zjednoczonych Trumana oświadczenie, że Włochy nie domagają się niczego, co by nie było sprawiedliwe i słuszne, nie domagają się również niczego, co by nie mogło być do przeprowadzenia.

Minister spraw zagranicznych oświadczył, że Włochy gotowe są uznać w pewnej mierze pretensje terytorialne Jugosławii i Grecji.

Wiadomości z Dalekiego Wschodu

WASZYNGTON (PAP). — Agencja Reutera donosi z Tokio, że generał Mac Arthur zarządził, by rząd japoński opracował plan rozwiązania wszystkich monopolistycznych trustów w Japonii. W ten sposób wielkie federalne rodziny przemysłowców japońskich Mitsui i Mitsubiszi będą pozbawione wpływów gospodarczych i możliwości dysponowania swymi miliardowymi majątkami.

ARESZTOWANIE TRZYSTU JAPOŃCZYKÓW

WASZYNGTON (Antena wł.) — Generał Mac Arthur zarządził aresztowanie 300 Japończyków w Tokio, którym zarzuca się okrutne traktowanie jeńców wojennych.

DALSZE SZCZEGÓŁY ZBRODNI JAPOŃSKICH PRZESTĘPCÓW WOJENNYCH

LONDYN (Antena wł.) — Z Sydney donoszą, że wojska australijskie przystąpiły do poszukiwań japońskich przestępców wojennych na wyspach Borneo, Sumatrze i innych wyspach archipelagu.

Odnośnie zbrodni dokonanych przez japończyków, specjalnie ważne były zeznania poczynione przez generała japońskiego Ichi. Odnaleziono trupy żołnierzy sprzymierzonych z obciętymi głowami. Na twarze pomordowanych nałożone były maski.

SYTUACJA NA JAWIE

LONDYN (PAP). — Jak donosi Agencja Reutera z Batawii na skutek ultimatum wystosowanego przez dowódcę 5 dywizji hinduskiej gen. Mansergh'a do jawajskiego komendanta miasta Surabaya Foerio oddziały wojsk brytyjskich mają zająć wielki port jawajski Surabaya i wschodnią część wyspy Jawa.

Ultimatum to zostało wystosowane w następstwie audycji radiostacji jawajskiej, wzywającej powstańców do walki z oddziałami holenderskimi, lądującymi na Jawie.

Gen. Mansergh oświadczył, że żadne oddziały wojsk holenderskich nie przybyły do Batawii ani na wyspę Timor i zażądał odwołania audycji radiostacji jawajskiej. W odpowiedzi na ultimatum generała Mansergha, przywódcy politycznych stronnictw jawajskich wezwali powstańców do nieoddawania broni Brytyjczykom. Sytuacja uległa zaognieniu, gdyż oddziały jaw. wtargnęły do strefy brytyjskiej. Czołgi sojusznicze zajęły stanowiska w okręgu Kremet Sawah na płd. zachód od Batawii.

ANGIELSKIE SPRAWY GOSPODARCZE

LONDYN. (BBC). — W dniu wczorajszym opublikowana została w Londynie „Biała Księga" w sprawie umowy gospodarczej brytyjsko-czechosłowackiej.

Tegoż dnia minister spraw zagranicznych Stanów Zjednoczonych oświadczył, że nie ma wielkich nadziei na szybkie zawarcie gospodarczej umowy angielsko-amerykańskiej, gdyż wiele spornych problemów nie zostało jeszcze rozwiązanych.

*

LONDYN. — Korespondent Agencji Reutera donosi, że rząd czechosłowacki zawarł umowę z rządem austriackim i bawarskim odnoszącą się do wzajemnej współpracy na polu handlowym. W Wiedniu, w Pradze oraz w Bawarii utworzone zostały specjalne urzędy, których zadaniem będzie sprawa wymiany handlowej.

ŚWIATOWA KONFERENCJA MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ

PRAGA (PAP). — 14 listopada zbierze się w Pradze światowa konferencja studentów, w której weźmie udział 1.200 delegatów z 63-ch państw.

Celem konferencji będzie utworzenie nowej międzynarodowej organizacji młodzieży akademickiej.

Zatrute strzały

Od maczugi do bomby atomowej

Przeczytaliśmy niedawno przyjemną wiadomość. Mianowicie okazuje się, że bomba atomowa, jaką rzucono na dwa miasta japońskie, była właściwie niepozorną bombką, wobec bomby, którą przygotowują uczeni amerykańscy.

Bomba, która spadła na Hiroszimę, odpowiadała bowiem „zaledwie" dwudziestu tysiącom bomb jednotonych, nowa natomiast bomba ma mieć siłę wybuchową sto razy większą...

Ładna historia! Z Hiroszimy zostały podobno gruzy i kilkadziesiąt tysięcy ludzi straciło życie. Co by było, gdyby rzucono tę nową bombę? Przypuszczam, że całe jakieś niezbyt wielkie państwo przestałoby istnieć! A przecież nie ma się co łudzić, aby uczeni na tym poprzestali. To ludzie niestrudzeni. Dla dobra „wiedzy" gotowi gorliwie pracować dniem i nocą. Na pewno niebawem wykombinują bombę o sile sto razy większej, niż siła tej drugiej bomby... Wtedy może jedna taka pigułka wystarczy do zniszczenia całego kontynentu.

Kilka, czy kilkanaście tysięcy lat temu, gdy jeden szczep miał pretensję do drugiego, członkowie szczępu uzbrajali się w maczugi i trzeba było siły i odwagi, żeby krzemienną maczugą zręcznie zdzielić przeciwnika w łeb i nauczyć go rozumu. Jeszcze nawet wojny Greków, czy Rzymian wyglądają prawie idyllicznie. Miecz, oszczep, łuk, ewentualnie kusza — to było całe uzbrojenie tych wojowniczych narodów.

Zawsze jednak żołnierz musiał być zręczny i silny. A dziś? Dziś nawet wątły, słaby lotnik potrafi nadlecieć nad kraj nieprzyjacielski i jedną bombą zabić więcej wrogów, niż dawniej padło ludzi w wojnie, która trwała nieraz kilkadziesiąt lat!

Pomyślcie: 2.000.000 ton materiału wybuchowego zrzuconego w jedno miejsce!

Jedna taka bomba — i po wojence. Można wracać do domu.

Prezydent Stanów Zjednoczonych Truman obiecuje, że nie udzieli dalszych kredytów na produkcję nowych, większych bomb atomowych. Ma być ustanowiona specjalna kontrola nad tym straszliwym przemysłem, od którego — kto wie, czy nie zależy istnienie naszej planety! Bardzo to piękne zapewnienia. Ale czy będą zrealizowane? Pierwszy krok został zrobiony! Wprawdzie uczeni zapewniają, że rozbicie atomu, jeśli będzie zużytkowane dla dobra ludzkości, może istotnie przynieść jej nieobliczalne korzyści. Jeśli będzie... O to właśnie idzie! Narazie atom mści się, że go rozbito i grozi ludzkości — zagłada.

W dziedzinie zorganizowanego mordowania ludzi zrobiono kolosalne postępy: od maczugi — do bomby atomowej. Ale w dziedzinie leczenia chorych i przedłużania życia ludziom — postępy są, stosunkowo, znikome. Jakże dawno wynaleziono kusze, wieże oblężnicze, nawet proch — a jak niedawno odkryto mikroby i nauczono się z nimi walczyć, gdy zagrażają zdrowiu!

Niech się uczeni zachłystują radością, że atom rozbito i że człowiek potrafi dziś dysponować tak kolosalną energią. Że potrafi na każde zawołanie wywołać olbrzymie zapasy tej energii i niszczyć w jednej chwili to, co dziesiątki pokoleń budowały w znoju przez długie wieki.

Jednak ludzie rozsądni, umiejący patrzeć w przyszłość i znający instynkty drzemiące w ich bliźnich, z troską czytają o tych rewelacyjnych, koszmarnych bombach. O wiele, Drodzy Czytelnicy, przyjemniej przeczytać o tym, że uczony amerykański wynalazł „Penicylinę", która jest jakby panaceum na wiele ludzkich cierpień ... niż czytać o bombie sto razy groźniejszej, niż ta, która spadła na nieszczęsną Hiroszimę!

B. Brzeziński.

Nowy Departament w Min. Sprawiedliwości

Warszawa (PAP). — W Ministerstwie Sprawiedliwości utworzony został ostatnio Departament szkolenia Zawodów Prawniczych i Popularyzacji Prawa.

Zadania nowego departamentu polegać będą, między innymi na tworzeniu średniego szkolnictwa zawodowego, a więc liceów prawniczych i prawnoadministracyjnych, które by kształciły kandydatów do służby w sądownictwie i administracji. Ponadto prowadzona będzie akcja, mająca na celu odpowiednie przygotowanie na stanowiska sędziowskie i prokuratorskie elementu obywatelskiego z poza zawodowych sfer prawniczych. W ten sposób, przez dopływ nowych sił, zrealizowany będzie postulat demokratyzacji sądownictwa.

Równocześnie wymieniony departament rozpoczął pracę nad zreformowaniem uniwersyteckich studiów prawniczych w kierunku zmiany ich programu, a w szczególności — połączenia studiów teoretycznych z zajęciami praktycznymi w sądownictwie.

Popularyzacja prawa, druga dziedzina prac nowego departamentu, konieczna jest celem uświadomienia prawnego obywateli. Świetlice gminne i komisje prawnicze przy sądach grodzkich pod kierownictwem i kontrolą Ministerstwa Sprawiedliwości zwalczać będą analfabetyzm prawny, wyjaśniając treść ustaw. Uczyniony przez to zostanie duży krok naprzód w kierunku zbliżenia sądownictwa do społeczeństwa.

Wreszcie do zadań nowoutworzonego departamentu należeć będzie sekcja wydawnicza, (tekstów ustaw, komentarzy, zbiorów praw), jak również kierownictwo ruchem naukowo - prawniczym w Polsce oraz współpraca na tym terenie z międzynarodowym światem prawniczym.

Na stanowisko Dyrektora wymienionego departamentu powołany został adw. Jerzy Jodłowski.

Planowanie osadnictwa

Łódź. (PAP). — Dnia 29 października odbyła się w Dyrekcji PUR-u w Łodzi konferencja referentów planowania i statystyki wojewódzkich oddziałów PUR-u z całej Polski.

Ze względu na dużą płynność liczby osadników, postanowiono, że oddziały we własnym zakresie stworzą plany osadnictwa na terenach poszczególnych województw. Plany te, uwzględniając sytuację gospodarczą i ludnościową województw odzyskanych, wytyczą ogólną linię polityki osadniczej oraz zawierać będą szczegółowe propozycje osadnicze na zimę i wiosnę. Na podstawie planów wojewódzkich, centrala PUR-u opracuje ogólny plan osadnictwa zarówno dla repatriantów, jak i przesiedleńców.

Z planowaniem osadnictwa ściśle wiąże się sprawa wysiedlenia niemców i aprowizacji osadników. Zebrani uznali konieczność planowego i szybkiego usuwania niemców oraz ścieśniania w okresie przejściowym rejonów ich zamieszkania. Stwierdzono, że niemcy siedzą często dotychczas na najlepszych i niezniszczonych gospodarstwach rolnych i obiektach miejskich, a PUR rozporządza obiektami zniszczonymi, których zagospodarowanie jest trudne, szczególnie dla repatriantów. Sprawy aprowizacyjne przedstawiają się bardzo różnorodnie, podczas gdy na Dolnym Śląsku trudności pod tym względem nie istnieją, Pomorze zachodnie walczy z dużymi brakami aprowizacyjnymi.

W związku ze wzmożonym ruchem repatriacyjnym omówiono dokładnie plan przymowania transportów z repatriantami oraz sprawę przygotowania punktów etapowych i przeładunkowych do obsłużenia tego ruchu. Dla uregulowania ruchu transportów centrala PUR-u opracowuje plan wysyłki transportów do wszystkich stacji docelowych. Planem tym posługiwać się będą punkty rozdzielcze i przeładunkowe.

Aby ułatwić poszukiwanie rodzin i przygotować materiał statystyczny, prowadzona jest w centrali PUR-u w Łodzi kartoteka wszystkich repatriantów, obejmująca około 1.200.000 nazwisk. Konferencja ustaliła, że dla ułatwienia poszukiwań i uzupełnienia tej kartoteki wszystkie oddziały wojewódzkie PUR-u prowadzić będą w swym zakresie podobne kartoteki repatriantów i przesiedleńców.

Wyroki Sądu Wojskowego PKP. w sprawach nadużyć kolejarzy

W toku walki z korupcją i nadużyciami na kolei, Sąd Wojskowy Polskich Kolei Państwowych w Łodzi skazał na kary pozbawienia wolności z zawieszeniem wykonania orzeczonej kary na przeciąg lat dwu następujących kolejarzy: 1) Wnuka Jana — ustawiacza stacji Częstochowa-Stradom, na karę jednego roku więzienia za kradzież 10 kawałków mydła z niezaplombowanego wagonu na stacji Częstochowa, w dniu 18.4.1945 r., 2) Gładysza Ireneusza odprawiacza pociągów, na 3 lata więzienia za kradzież 90 kawałków mydła z niezaplombowanego wagonu na stacji Częstochowa w dniu 18.4.1945 r., 3) Luchniaka Kazimierza — maszynistę, 4) Lczyka Antoniego — pomocnika maszynisty, obu na karę dwóch lat więzienia za bezprawne pobranie od pasażerów kwoty zł. 1.400 w czasie spełniania służby w drużynie parowozowej pociągu Nr.3.371 na trasie Koluszki-Łódź w dniu 10.4.1945 r.

Nocne dyżury aptek

W tygodniu od dn. 12 do 18 listopada dyżurują następujące apteki:
Z Monikowskiego — I Aleja Nr. 14;
J. Zagórskiego — Aleja Wolności Nr. 68;
K. Lemkego — Raków, Limanowskiego.

— o —

Z życia kulturalnego

Czwartek w Klubie Literackim

Najbliższy wieczór czwartkowy w Klubie Literackim będzie poświęcony twórczości znakomitej poetki polskiej, Marii Jasnorzewskiej-Pawlikowskiej, zmarłej kilka miesięcy temu w Glasgowie.

O godz. 19-tej dn. 15 listopada w sali Biblioteki Miejskiej Stefania Podhorska-Okołów wygłosi odczyt p. t. „Poezja nie poszła w las", zawierający sylwetkę literacką Marii Jasnorzewskiej-Pawlikowskiej jako poetki i komediopisarki.

„Szczęście Frania" Wł. Perzyńskiego z Tadeuszem Krotke

Dziś w poniedziałek 12 b. m. o godz. 18.30 komedia w 3 aktach Wł. Perzyńskiego „Szczęście Frania". Rolę tytułową kreuje Tadeusz Krotke. Pozostałe: Dobrzańska, Dunajewska, Marso, Orszańska, Gliński i Szymkowski. Reżyseria E. Glińskiego, Mise en scene Wł. Wagnera.

Pozostałe bilety do nabycia w kasie teatru od godz. 10-ej do 12-ej i od 14-ej rozpoczęcia przed stawień. Tel. kasy 21-61.

„Wilki w nocy" T. Rittnera w bieżącym tygodniu.

Próby komedii w 3 aktach Tadeusza Rittnera „Wilki w nocy" odbywają się po dwa razy dziennie. Reżyseruje dyr. Józef Karbowski artysta i reżyser Teatru im. J. Słowackiego w Krakowie. Premiera odbędzie się jeszcze w bieżącym tygodniu.

Repertuar kin

Kino „Wolność" i „Polonia" „Niesforna dziewczyna" film amerykańskiej produkcji.

Kino „Bałtyk" „Piętro wyżej", arcyzabawna komedia polska.

Początek seansów „Wolność" i „Bałtyk" 14.30, 16.30, 18.30, „Polonia" 15, 17, 19.

— o —

Podziękowanie

Komitet Organizacyjny Zabaw p. t. „Częstochowa swoim dzieciom" składa tą drogą podziękowanie ob. Zawadzkiej właścicielce hotelu „Polonia" i ob. Bulskiemu kierownikowi restauracji „Polonia" za wydatną i bezinteresowną pomoc w urządzaniu wyżej wymienionych zabaw.

Fraszki i wierszyki

Smutny epilog

Jeden lekko chciał zarabiać,
Pędził na szaberek,
Drugi wolał siedzieć w mieście
I pędzić bimberek.

Tak pędzili byt bez troski,
Oraz bez sumienia —
A dziś obu milicjanci —
Pędzą do więzienia!

B. B.

——o——

Składajcie książki i podręczniki szkolne

Komisja Międzyministerialna Opieki nad Polakami zagranicą działająca przy Ministerstwie Spraw Zagranicznych, apeluje do wszystkich Instytucyj, stowarzyszeń i osób prywatnych, oraz prosi je o składanie wszelkich materiałów, wchodzących w zakres zagadnień oświatowo-kulturalnych, jak podręczniki szkolne, dzieła klasyków polskich, encyklopedie, tygodniki itp.

Materiały te będą natychmiast przekazywane ośrodkom polskim zagranicą, które obecnie wobec zniszczenia w kraju wszystkich zapasów książek i wszelkich druków, wchodzących w zakres pracy oświatowo-kulturalnej, są zupełnie pozbawione możności korzystania z dorobku kulturalnego swego narodu oraz kształcenia się w języku ojczystym.

Dary składać należy w Urzędach Wojewódzkich, Powiatowych i Miejskich Informacji i Propagandy, a na terenie Warszawy w Biurach „Orbisu".

Apel o urządzenia laboratoryjne dla Politechniki Śląskiej

Gliwice (PAP). — Politechnika Śląska w Gliwicach zwraca się z apelem do dyrekcyj wytwórni przemysłowych, zakładów handlowych oraz wszelkich innych, o oddanie jej bezpłatnie lub za umiarkowaną cenę urządzeń laboratoryjnych, w szczególności dla laboratoriów: wytrzymałościowego, metalo-graficznego, chemicznego, fizycznego, warsztatu obróbczego, odlewni, kuźni, pomiarów maszyn itp.

Musimy naszą młodzież — głosi apel — w szybkim tempie wyszkolić na dobrych inżynierów, co nastąpić może tylko na podstawie gruntownych ćwiczeń laboratoryjnych. Zakupienie potrzebnego sprzętu napotyka na duże trudności, spowodowane z jednej strony ograniczonymi możliwościami finansowymi uczelni, z drugiej — brakiem sprzętu laboratoryjnego, na skutek jego zmniejszonej produkcji i zniszczeń wojennych. Natomiast w niejednym przedsiębiorstwie przemysłowym, a może i u osób prywatnych znajdować się mogą zbyteczne, mniej lub więcej zdekompletowane urządzenia i aparaty laboratoryjne, które oddane politechnice mogą spełnić swoje przeznaczenie.

Zgłoszenia należy kierować do Rektoratu Politechniki Śląskiej Gliwice, ul. Częstochowska 19.

Radziecki film plastyczny

Moskwa (PAP). — Agencja TASS donosi, że na wybrzeżu Morza Czarnego dokonano zdjęć do pierwszego na świecie filmu plastycznego. Film został zrealizowany pod kierownictwem reżysera Andrejewskiego, według znanej powieści pisarza angielskiego. Daniela de Foe „Robinson Kruzoe". — Film ten będzie wyświetlony w Moskwie na specjalnym ekranie, wynalezionym przez inżyniera radzieckiego Iwanowa. Widzowie będą oglądać film przez stereoskopy i będą mieli wrażenie całkowitej plastyczności obrazów. Tak np. będzie się wydawało, że ptaki, odtworzone na filmie, wlatują na salę. Również inne sceny filmu będą robiły wrażenie całkowitej rzeczywistości. W roli Robinsona występuje znany aktor filmowy Kadocznikow.

Wiadomości statystyczne

Główny Urząd Statystyczny wznowił wydawanie „Wiadomości Statystycznych". Wydawnictwo to wypełnia dotkliwą lukę, która była odczuwana w związku z brakiem najbardziej potrzebnych informacji statystycznych z zakresu spraw gospodarczych i społecznych w Polsce.

Zeszyt 1. „Wiadomości" ukazał się we wrześniu br. Zeszyt 2 wyszedł spod prasy dnia 26.X br. Zeszyt ten obejmuje następujące zagadnienia:

Sieć Spółdzielni R. P. oraz placówek „Społem", również obroty „Społem", sieć niektórych instytucji kredytowych, produkcję przemysłową oraz zatrudnienie w przemyśle, wrzeciona i krosna zainstalowane i czynne w przemyśle przetwórczym. Z nowych aktualnych zagadnień wprowadzają „Wiadomości Statystyczne" dane o traktorach i maszynach rolniczych. Ponadto podane są wiadomości o cenach wolnorynkowych w handlu detalicznym analogicznie do poprzedniego zeszytu „Wiadomości" oraz wskaźniki: kosztów utrzymania w Warszawie, kosztów żywności w niektórych większych miastach, porównanie kosztów żywności w niektórych większych miastach. Podobnie, jak w poprzednim zeszycie „Wiadomości" podano również liczby robotników i pracowników umysłowych zorganizowanych w związkach zawodowych. Z zagadnień dotyczących życia kulturalnego podano wiadomości o rozmieszczeniu teatrów i kin w Polsce.

KRONIKA

Komunikat Szkoły Sztuk Pięknych

Dyrekcja Szkoły Sztuk Pięknych w Częstochowie podaje do publicznej wiadomości, że na skutek wydatnej pomocy Ministerstwa Kultury i Sztuki wszyscy niezamożni od lat 16 wzwyż mogą korzystać z bezpłatnej nauki rysunków, malarstwa, rzeźby, grafiki, ceramiki, tkactwa, historii sztuki od 9 do 12 i od 16.30 do 19.30.

Młodzież pracująca w fabrykach i biurach może uczęszczać w godzinach popołudniowych.

Zapisy w sekretariacie Al. N. M. P. Nr. 14, m. 11, drugie p. (dom Frankego).

Kredyty dla osadników

Ministerstwo Skarbu, jak wiadomo, przeznaczyło pomoc kredytową dla osadników na ziemiach zachodnich w wysokości 50 milionów złotych. Kredyt ten przeprowadza Państwowy Bank Rolny, 40 milionów zł. przypada na kredyty rolnicze, natomiast 100 milionów złotych przeznaczono dla rzemiosła, drobnego handlu i przemysłu.

Od połowy sierpnia do 1 października b. r. Państwowy Bank Rolny przydzielił rolnikom-osadnikom 1. 165 pożyczek na ogólną sumę 9.227.561 zł. z tego 3 i pół miliona przypada na województwo gdańskie, 2 i pół miliona na śląsko-dąbrowskie, półtora miliona na Śląsk Opolski, 1,25 miliona na Okręg Mazurski, pół miliona na Dolny Śląsk.

Z sumy 9.227.561 zł. — 8.634.000 zł. przypada na cele inwestycyjne a 593.561 zł. na cele konsumcyjne.

Surowce odpadkowe w gospodarce kraju

Jednym z aktualnych zagadnień gospodarczych, które może mieć poważny wpływ na całokształt naszego bilansu handlowego, jest problem racjonalnej organizacji zbioru oraz przeróbki wszelkiego rodzaju odpadków.

W celu rozwiązania tego problemu Ministerstwo Przemysłu powołano do życia Centralę Odpadków mającą siedzibę w Łodzi.

Zbiórka odpadków i szmat została zorganizowana za pośrednictwem rejonowych zbiornic, rozrzuconych po całym kraju i znajdujących się pod kontrolą Centrali.

Zbiornice prowadzone są przez spółdzielnie, spółki lub firmy prywatne, które posiadają odpowiednie przygotowanie i wiadomości fachowe

Przez racjonalne zorganizowanie zbioru oraz skupu odpadków i szmat tworzymy zapasy wartościowe surowca, poważnie zmniejszające przez to przywóz tych surowców z zagranicy.

W zależności od rodzaju zebranych odpadków będą one tworzyć cenny surowiec dla naszego przemysłu.

A więc odpadki włókiennicze przetwarzają się na wełnę lub bawełnę ponowną, na papier, na czyściwo, wyrób sztucznych nawozów i t. p.

Wszelkie odpadki pochodzenia zwierzęcego, jak części skór, kopyta, racice, skrawki i ścinki futer, kości, żyły i t. p. gromadzące się w różnych warsztatach rzemieślniczych, jak również w gospodarstwach domowych, często traktowane jako bezwartościowe śmieci, powinny być starannie zbierane i doprowadzane do odpowiednich gałęzi przemysłu, celem przeróbki na gotowe fabrykaty.

Spis artykułów przemysłowych otrzymywanych z tej kategorii surowca jest b. obszerny. Między innymi obejmuje produkcję kleju, węgla i popiołu kostnego, mydła, stearyny, smoły i oleju kostnego oraz szereg artykułów wyrabianych z produktów kostnych.

Do surowców odpadkowych należą również wszelkie odpadki metalowe, szklane i gumowe, które doprowadzone do ognisk przemysłu przetwórczego zamieniają się na przedmioty, wartościowe i nieodzowne w naszym życiu codziennym.

Kronika kielecka

Z uroczystości ku czci poległych

W dniu 31.X 1945 r. odbyła się uroczystość na cześć poległych i pomordowanych w czasie okupacji Polaków przez niemców.

W dniu tym o godz. 3 popołudniu na Rynku zebrały się miejscowe organizacje polityczne i społeczne, korpus honorowy M. O. i miejscowa ludność. Następnie cały orszak ruszył z Rynku do kościoła, a stamtąd na cmentarz.

W uroczystości tej brały udział następujące organizacje: Związek Więźniów Politycznych, Zw. b. Partyzantów, Ochotnicza Straż Pożarna z Włoszczowy, młodzież szkolna i gimnazjum, oraz organizacje polityczne P. P. R. i P. P. S. Razem około 3 tysiące ludzi.

Na cmentarzu ksiądz kanonik po odprawieniu obrządków religijnych w krótkich słowach uczcił pamięć poległych. Po przemówieniu księdza ob. Gintner odczytał apel 83 zamordowanych spoczywających na cmentarzu włoszczowskim. Po odczytaniu apelu zabrał głos przedstawiciel z Woj. Kom. Kielce tow Adrian, który oddał cześć pomordowanym i w krótkich słowach nakreślił sytuację polityczną w czasie okupacji. Mówca przedstawił w jakich to ciężkich momentach walczył naród polski z wrogiem i faszyzmem polskim, wskazał na to, że wolność zdobyta morzem krwi winna być utrwalona przez zgodę i współpracę wszystkich Polaków. Z kolei zabrał głos ob. Przybyszewski ze Spółdzielni Roln.-Handlowej. Po czym na zakończenie mówił ob. Ginter Damian jako członek Komitetu Odbudowy Pomnika. Następnie organizacje złożyły wieńce na grobach pomordowanych przez niemców.

Pogrzeb zamordowanego przez N. S. Z. w Włoszczowie tow. Strączyńskiego Jana

Dnia 1 listopada b. r. zostały sprowadzone szczątki Jana Strączyńskiego z lasu gminy Kurzelów, na cmentarz parafii Konieczno gm. i pow. Włoszczowa.

Strączyński Jan był pracownikiem P. U. B. P. we Włoszczowie. W dniu 21 kwietnia b. r. został wysłany w teren skąd już więcej nie powrócił, został bowiem podstępnie schwytany i w bestialski sposób zamordowany przez bandę „Żbika" spod znaku N. S. Z. Po schwytaniu mordercy z N. S. Z. odnaleziono szczątki zamordowanego.

W pogrzebie wzięło udział około 5.000 osób łącznie z organizacjami politycznymi i społecznymi, jak: PPR, ZWM, „Wici", Straż Pożarna i pluton honorowy Bezpieczeństwa oraz licznie zebrana ludność miejscowa.

Gdy złożono trumnę nad otwartą mogiłą po odśpiewaniu ceremonii pogrzebowych przemówił pro boszcz parafii Konieczno ks. Dobrowolski podkreślając w swym przemówieniu niezgodę i brak miłości bliźniego.

Po przemówieniu księdza odczytał apel poległych, wszystkich których zwłoki spoczywają na tym cmentarzu, funkcjonariusz Bezpieczeństwa tow. Wiacek Stefan odpowiadał tow. Kobylka Zenon. Z kolei zabrał głos przedstawiciel Wojewódzkiego Komitetu PPR. tow. Adrian Adam wspominając ciężkie czasy okupacji i pracę konspiracyjną oraz walkę z okupantem o odzyskanie wolności, zamordowanego tow. Strączyńskiego Jana dodając, że właśnie teraz, gdy doczekał już tej wolności zostaje zabity wśród rodaków przez bandytów z N. S. Z.

Następnie przemówił pracownik Bezpieczeństwa z Włoszczowy podkreślając okrucieństwo N. S. Z.

Dalej mówił sekretarz Komitetu Powiatowego PPR zWłoszczowy Wiacek Stanisław. Na zakończenie przemawiał tow. Wiacek Stefan uwydatniając zbrodnię N. S. Z. wykonaną na Strączyńskim oraz wyliczając zasługi jakie zabity położył w pracy swej dla Polski Demokratycznej

Wiacek Stefan.

Kronika sportowa

WKS Wieluń zdobywa awans do klasy A, dzięki zwycięstwu nad Kolejowym 5:2 (1:1)

W rozegranym wczoraj meczu rewanżowym WKS Wieluń odniósł ładne, w pełni zasłużone zwycięstwo nad Kolejowym, zapewniając sobie dzięki temu miejsce w klasie A. Wielunniacy byli zespołem wyraźnie lepszym, wykazywali wolę sukcesu i system w grze, wówczas gdy Kolejowy zaprezentował się ze słabej strony i wszystkie jego braki, jak nieopanowanie piłki, niezgranie i usterki taktyczne — wyszły w tym spotkaniu na jaw.

Pierwszą bramkę zdobywa Kolejowy przez Jędrzejkiewicza. Wyrównał wspaniałym strzałem Szadkowski, najlepszy gracz gości. Po zmianie pól sędzia dyktuje rzut karny; wieluniacy demonstracyjnie nie bronią i Deska strzela do pustej bramki. Moment ten staje się przełomowym — WKS z ogromną wolą zwycięstwa spycha Kolejowy do defensywy, zdobywając 4 bramki przez Pichlińskiego, Kostrzewskiego, Szadkowskiego i Wojterskiego.

Sedziował b. dobrze ob. Żółtak.

Składy drużyn: **WKS Wieluń:** Majnert — Kamiński, Kempiński — Kucharczyk, Kostrzewski, Kopiński — Gładysz, Pichliński, Szadkowski, Wojterski, Skupiński. — **Kolejowy:** Jastrząb — Deska St., Szeligowski — Muskała, Kaczmarek, Gapik — Deska Wł., Knapik, Cekus, Parzyniewski, Jędrzejkiewicz.

Partyzant (Kielce) — Lechia 3:1 (1:0)

Spotkanie dwóch milicyjnych drużyn zakończyło się wypracowanym zwycięstwem najlepszego zespołu Kielc. Technicznie gra stała na równym poziomie, Partyzant jednak przewyższał Lechię szybkością i dyspozycją napastników, którzy dzięki lepszej zwrotności i orjentacji umieli wywalczać sobie pozycje strzałowe. W odróżnieniu od gości Lechia w linii ataku była bardzo słaba, napastnicy nie strzelali w ogóle, nic więc dziwnego, że spotkanie zakończyło się wygraną gości. Lechia zagrała najsłabszy swój mecz w sezonie; w normalnej formie potrafiłaby ona chyba rozstrzygnąć walkę z Partyzantem na swoją korzyść.

Bramki strzelili: dla Partyzanta — Stępień z wolnego, Muszyński oraz bramkarz Cyran z karnego, dla Lechii — Bulski. Sędziował doskonale ob. Burkiewicz.

Drużyny grały w składach: **Partyzant:** Cyran — Laskowski, Bronis — Lemiński, Naporowski, Majecki — Kwiatkowski, Adamczyk, Ulicki, Stępień, Muszyński. — **Lechia:** Kuśmierski — Piekacz, Błaszkiewicz — Mendyk, Rogulski, Gęsiarz (Sosiński), — Bulski, Gawroński, Gałuszka, Dąbrowski, Jankowski.

Victoria — Warta (Zawiercie) 3:0

Victoria gościła wczoraj w Zawierciu, zwyciężając tamtejszą silną Wartę 3:0.

Sytuacja rozgrywek o klasę A

Tabela ukształtowała się ostatecznie, jak następuje: 1) WKS Wieluń — 6 pkt., 8:8 br., 2) CKS — 4 pkt. 9:5 br., 3) Kolejowy KS — 2 pkt. 7:11 br.

Wiadomości różne

Reprezentacja okupacyjnej armii angielskiej odniosła w Warszawie dwa zwycięstwa — w sobotę nad Teamem Polonia-Legia 4:3 (2:2), w niedzielę zaś nad reprezentacją stolicy 4:1 (2:0). Piłkarze angielscy zaprodukowali ogromną szybkość oraz rozmach w grze górując także techniką opanowania piłki. Pierwszego dnia bohaterem meczu był znany u nas Mordarski, który strzelił jedną bramkę, a pozostałe wypracował. Drugiego dnia mecz odbył się na śniegu, który przed zawodami pokrył boisko 20-centymetrową warstwą.

*

Starania Skry o sprowadzenie Anglików do Częstochowy nie odniosły skutku, ponieważ wojskowe władze angielskie wydały swej drużynie zezwolenie na rozegranie tylko dwu spotkań w Warszawie.

*

W związku z zajściami na boiskach śląskich tamtejsze władze piłkarskie wydały kategoryczny zakaz używania przez piłkarzy śląskich jakichkolwiek wyrażeń niemieckich na boisku pod groźbą usuwania z czynnego życia sportowego. Smutnym jest tylko fakt, że zakaz taki w ogóle musiał być wydany i że niektórych śląskich sportowców trzeba odzwyczajać groźbami od posługiwania się wyrażeniami niemieckimi.

*

Skra i CKS zakontraktowały już doskonałą drużynę krakowską Groble na dwa mecze w sobotę i niedzielę 17 i 18 b. m. Groble są rewelacją sezonu krakowskiego dzięki równorzędnej walce z czołowymi drużynami grodu podwawelskiego — Wisłą, Cracovią i Garbarnią. Mecze Grobli ze Skrą i CKS-em będą pięknym uwieńczeniem naszego bogatego sezonu piłkarskiego.

*

W Katowicach zawiązał się Polski Związek Szermierzy. Terminarz mistrzostw ustalono jak następuje: 8 i 9 grudnia mistrzostwa Śląska, 30 i 31. 3. 46 - mistrzostwa Polski kl. B. w kwietniu zaś mistrzostwa kl. A.

*

W Krakowie padły wczoraj m. in. następujące wyniki: Garbarnia - Podgórze 7:1 (4:0) Cracovia - Łagiewianka 3:3.

Częstochowa ośrodkiem lotniczym

Praca w szybownictwie częstochowskim zapoczątkowana z umiłowaniem przez grono entuzjastów-akademików, a kontynuowana z dużą energią przez klub Szybowcowy przy PPS i OM TUR dała poważne wyniki w krótkim stosunkowo czasie. Departament Lotnictwa Cywilnego Ministerstwa Komunikacji zainteresował się inicjatywą Częstochowy, dzięki czemu w Departamencie tym powstał przy uczestnictwie naszego komendanta rejonowego WF i PW. ob. kpt. Jarosiewicza, projekt utworzenia w Częstochowie Ośrodka Lotniczego. Ośrodek taki dzieliłby się na Aeroklub oraz Szkołę Szybowcową, ta ostatnia zaś zawierałaby jako jednostki Szybowisko Szkolne na Osonie, Loty Szybowcowe za wyciągarką oraz warsztaty Szybowcowe. Ministerstwo obiecało poparcie przez udzielenie początkowego subsydium w kwocie 500.000 zł., otwarcie szkoły silnikowej w oparciu o lotnisko na Kucelinie, nacisk przy zdobyciu terenów oraz ułatwienia budowy hangarów.

Tak doniosłe osiągnięcia zawdzięcza Częstochowa pracy i energii ludzi, którzy rozumiejąc doniosłe znaczenie szybownictwa dla obronności państwa oddali się sprawie z całym poświęceniem. Zbudowanie przez nich realnych podstaw rozwoju tej dziedziny sportu stało się silnym fundamentem, na którym wzniesie się gmach częstochowskiego lotnictwa.

W związku z decyzją Ministerstwa Komunikacji odbyło się w sobotę 10 b. m. w gabinecie Prezydenta Miasta przy udziale przedstawicieli władz, stronnictw, przemysłu, handlu, prasy i t. d. Zebranie Organizacyjne Aeroklubu Częstochowskiego. Zebraniu przywodniczył Prezydent Miasta ob. dr. Wolański. Po zapoznaniu się zebranych z projektem statutu i zatwierdzeniu go przystąpiono do wyboru władz Aeroklubu, które ukonstytuowały się jak następuje: prezes — ob. dr. Wolański, zarząd — ob. ob. star. pow. Kaźmierczak, Gronkiewicz, kpt. Jarosiewicz, dyr. inż. Grajcar, inż. Wojan, inż. Grabowski, kpt. hufca ZHP Roesler, instr. pil. szyb. Sięga, red. Gajos. Sąd klubowy — ob. ob. dyr. inż. Szwejkowski, Kotarba, Laugner. Komisja Rewizyjna — ob. ob. wiceprezydent Kapalski, Wasik, dyr. Kowalczuk.

Po wyborach prez. ob. dr. Wolański zapoznał uczestników zebrania z projektami mundurów lotniczych, odznak stopni i znaczków klubowych. Wszystkie te projekty Aeroklub Częstochowski prześle do akceptacji Departamentu Lotnictwa Cywilnego Ministerstwa Komunikacji.

W zakończeniu zebrania na wniosek ob. Kotarby postanowiono zwrócić się do całej młodzieży szkolnej i klubów sportowych by stały się członkami Aeroklubu.

Dzięki powstaniu Aeroklubu Częstochowskiego miasto nasze zanotowało w dziedzinie sportu lotniczo-szybowcowego sukces równoległy do postępu dokonanego i w innych działach życia.

Z kraju

Pierwszy Rocznik „Przemysłu Odrodzonej Polski“

Na zlecenie ministra przemysłu ob. Minca powołano Kolegium Redakcyjne, które przystąpiło do pracy nad wydaniem pierwszego rocznika „Przemysłu Odrodzonej Polski“.

Wydawnictwo powyższe da pełny obraz życia gospodarczego naszego kraju, zawierając zarówno artykuły ogólno-informacyjne, jak również szczegółowe wykazy, dane statystyczne, spisy wszelkich urzędów państwowych, zjednoczeń, dyrekcyj branżowych oraz centrali handlu i zbytu, również spółdzielni, prywatnych przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych.

W związku z powyższym w najbliższej przyszłości rozesłane zostaną kwestionariusze do wszystkich placówek przemysłowych. Kwestionariusze należy odsyłać do redakcji rocznika Warszawa, Wilcza 71, „BOT“. (PAP)

Inauguracja Teatru dla Dzieci R. T. P. D. w Warszawie

Warszawa (Polpress). — Centrala Teatrów Artystyczno-Wychowawczych Robotniczego T-wa Przyjaciół Dzieci ma za zadanie prowadzenie akcji wychowania artystycznego dzieci i młodzieży, rozwijanie jej wrażliwości estetycznej i pobudzanie artystycznej, samorodnej twórczości jednostek. Działalność swą Centrala opiera na ścisłej współpracy ze znawcami sztuki teatralnej i pedagogami. Zakres pracy projektowany jest w skali ogólnokrajowej.

W Warszawie Centrala tworzy teatrzyki wychowawczo-artystyczne dla dzieci młodszych, starszych i dla młodzieży. Działalność swą rozpoczyna premierą w Teatrze Kukieł „Miś“ p. t. „4 mile za piec“, pióra Marii Korwackiej i montażem recytacyjnym p. t. „Gdy trzeba trwać“ w wykonaniu zespołu Teatru „Jaskółka“.

Dom wypoczynkowy dla naukowców

Warszawa (Polpress). — W związku z uruchomieniem w Warszawie Uniwersytetu i innych szkół akademickich nabiera specjalnej wagi sprawa zorganizowania wczasów dla warszawskich profesorów szkół wyższych, zrujnowanych materialnie przez okupanta. Wypoczynek dla tej kategorii pracowników naukowych stworzyła przed wojną Kasa im. Mianowskiego w swoim domu nad Świdrem, zwanym popularnie „Mądralinem“. Dom ten w okresie zeszłorocznych działań wojennych uległ silnej dewastacji. Obecnie, dzięki obywatelskiemu stanowisku Zarządu Miejskiego, który udzielił Kasie im. Mianowskiego jak najszerszego poparcia, dom ten jest pośpiesznie remontowany i w niedalekiej przyszłości będzie mógł znowu służyć celom, dla jakich został zbudowany.

ROLNIKU! — spełnij swój obowiązek daj świadczenia rzeczowe

OBWIESZCZENIA URZĘDOWE

Nr. Ó. 6405/1/45.

Obwieszczenie

Zgodnie z przepisem art. 16 prawa o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 632 z r. 1933) i okólnikiem Ministerstwa Kultury i Sztuki Nr. 4 z października roku bież. z dniem 15 listopada b. r. ulegają skasowaniu wszystkie dotychczasowe stałe miejsca bezpłatne w Teatrze Miejskim.

Od dnia 15 listopada b. r. Dyrekcja Teatru odda po jednym stałym miejscu w pierwszych rzędach obu sal do dyspozycji następujących władz i urzędów: 1) Miejska Rada Narodowa, 2) Prezydent Miasta, 3) Starosta Powiatowy, 4) Wydział Oświaty i Kultury Zarządu Miejskiego, 5) Wydział Informacji i Propagandy, 6) Miejski Urząd Bezpieczeństwa Publicznego, 7) Komendant Miasta Milicji Obywatelskiej, 8) Polska Komenda Wojskowa i 9) Radziecka Komenda Wojenna.

Nadto Dyrekcja Teatru wyda poszczególnym urzędom i osobom pewną ściśle ograniczoną ilość biletów wolnego wstępu, uprawniających do bezpłatnego zajmowania miejsc w Teatrze, każdorazowo według wskazania kasy teatralnej.

Częstochowa, dnia 9 listopada 1945 r.

Prezydent Miasta (—) Dr T. J. WOLAŃSKI

Rejestracja Przedsiębiorstw Radiotechnicznych

Na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 26.6. b. r. oraz art. 13 Ustawy o poczcie, telegrafie i telefonie (Dz. Ust. R. P. Nr. 63 z 1933 r., poz. 481), przedsiębiorstwa przemysłowe, wytwarzające sprzęt radiotechniczny oraz przedsiębiorstwa handlowe, trudniące się sprzedażą takiego sprzętu, jak również warsztaty rzemieślnicze, które naprawiają aparaty radiowe, są obowiązane do zarejestrowania się w Polskim Radio.

Celem dokonania rejestracji należy wypełnić, podpisać i nadesłać do Polskiego Radia kwestionariusz w 2 jednobrzmiących egzemplarzach.

Jeżeli przedsiębiorstwo posiada filie, należy każdą z nich zarejestrować oddzielnie.

Jako dowód rejestracji otrzymują przedsiębiorstwa „zaświadczenia rejestracyjne“.

Pod sprzętem radiotechnicznym, objętym niniejszym obwieszczeniem należy rozumieć:

aparaty radiowe, lampowe i bezlampowe, lampy radiowe,
detektory do aparatów bezlampowych:
głośniki i słuchawki radiofoniczne,
kondensatory typu radiowego,
transformatory typu radiowego,
dławiki typu radiowego,
opory typu radiowego,
zespoły cewek strojeniowych,
linki antenowe.

Zgłoszenia do rejestracji należy przesyłać:

a) w Warszawie do Biura Radiofonicznego Polskiego Radia, ul. Narbutta 22.
b) na prowincji — do właściwej terytorialnie Dyrekcji Okręgowej Polskiego Radia (Warszawa, Łódź, Białystok, Lublin, Kraków, Katowice, Poznań, Bydgoszcz, Gdańsk, Wrocław i Olsztyn).

Kwestionariusze do zgłoszeń otrzymać można we wskazanych wyżej placówkach rejestracyjnych osobiście lub pocztą na pisemne zapotrzebowanie.

Rejestrację należy przeprowadzić najpóźniej do dnia 15.12. b. r.

PAP.

Warszawa, dnia 8 listopada 1945 r.

Ogłoszenie o przetargu

Wydział Odbudowy Urzędu Wojewódzkiego Kieleckiego ogłasza przetarg na wykonanie 27.000 szt. kart oraz 400 szt. przekładek do kartotek. Karty mają być z kartonu o wymiarach szerokości 212 m/m, wysokości 300 m/m z drukiem obustronnym. Przekładki z kartonu grubszego o wymiarach szerokości 212 m/m, wysokości 325 m/m również z drukiem obustronnym. Oferenci mogą otrzymać wzory (światłodruki) w Wydziale Odbudowy — Kielce, ul. Sienkiewicza Nr. 25, pokój Nr. 6, w godzinach służbowych. Termin składania ofert upływa dnia 25 listopada r. b. o godz. 12, poczym niezwłocznie rozpocznie się przetarg. Do złożonych ofert winny być dołączone wzory kartonów na karty i przekładki. Termin dostawy 15 grudnia 1945 roku. Wydział Odbudowy zastrzega sobie prawo wolnego wyboru oferenta albo unieważnienie przetargu bez podania przyczyn oraz ponoszenia jakiegokolwiek odszkodowania.

Kielce, dnia 6 listopada 1945 r.

Za Wojewodę (—) Inż. ST. SKIBNIEWSKI, Naczelnik Wydziału

L. 06905

Redaguje Kolegium. Wydawca: Wojewódzki Urząd Informacji i Propagandy. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Redakcja „Głosu Narodu“, III Aleja 52, Tel. 2245 i 2249. Za dział ogłoszeń Redakcja nie bierze odpowiedzialności. Tłoczono w Drukarni Państw. Nr. 1 w Częstochowie pod dyr. Z. Fabisiaka.